

PRITARTA

Prienų rajono savivaldybės tarybos

2016 m. rugpjūčio d.

sprendimu Nr.

**PRIENŲ R. BALBIERIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO
UGDYMO SKYRIAUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas: Prienų r. Balbieriškio pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyrius.

2. Mokymo forma – dieninė.

3. Adresas: Vilniaus g. 130 / Klevų g. 4, Balbieriškis, LT–59243 Prienų rajono savivaldybė.

4. Pagrindinė veiklos sritis – ikimokyklinis ugdymas.

5. Ikimokyklinio ugdymo paslaugos teikiamos vaikams nuo 2 iki 6 metų amžiaus. Veikia 2 grupės: 1 grupę lanko 2–3 metų vaikai, 2 grupę – 3–6 metų ugdytiniai.

6. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojai turi reikiamą išsilavinimą, muzikos užsiėmimus organizuoja meninio ugdymo pedagogas, dirba švietimo pagalbos mokiniui specialistai: logopedas, socialinis pedagogas, sveikatos priežiūros specialistas.

7. Visas ugdymo turinys orientuotas į 2–3 ir 3–6 metų ugdytinių poreikių – dėmesio, globos, meilės, šilumos ir artumos, higienos įgūdžių ugdymo, savarankiškumo, bendravimo su bendraamžiais ir suaugusiais, veiksmų su daiktais, žaidimo, judėjimo, meninės muzikinės veiklos, piešimo, lipdymo, konstravimo užuomazgos, aplinkos stebėjimo, domėjimosi, tyrinėjimo, paskatinimo, įvertinimo bei įsivertinimo – tenkinimą.

8. Su ugdytinių tėvais nuolat tariamasi dėl vaikų ugdymo(-si) poreikių, ugdymo(-si) kokybės ir tėvų lūkesčių. Ikimokyklinio ugdymo grupėje numatyti vaikų gebėjimai užtikrina darnų, sėkmingą vaiko perėjimą į priešmokyklinį ugdymą(-si).

9. Ikimokyklinis ugdymas yra teikiamas Balbieriškio pagrindinės mokyklos pradinio ugdymo pastate. Mokykloje yra sporto salė, aikštynas, vaikų žaidimo aikštelė, valgykla. Šalia yra parkas ir Peršėkės upelis, kur dažnai einama pasivaikščioti. Glaudžiai bendradarbiaujama su priešmokyklinio ugdymo pedagogais, pradinį klasių mokiniais ir jų mokytojais, dalyvaujama bendruose renginiuose. Balbieriškyje yra nepakartojama Nemuno atodanga, nuo

kurios atsiveria Nemuno kilpų panorama. Miestelyje yra biblioteka, gaisrinė, paštas, poliklinika, slaugos namai, kultūros ir laisvalaikio centras.

10. Dauguma įstaigą lankančių vaikų auga palankioje socialinėje aplinkoje. Šeimų socialinė padėtis patenkinama.

11. Balbieriškio pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyrius yra 15 km nuo Prienų miesto. Artimiausi yra Prienų miesto lopšeliai-darželiai „Pasaka“, „Gintarėlis“ ir „Saulutė“, su kuriais palaikomi glaudūs ryšiai.

12. Balbieriškio pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyriaus veikla grindžiama Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija, Ankstyvojo ugdymo vadovu, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Ikimokyklinio ugdymo gairėmis, LR sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 patvirtinta higienos norma HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos reikalavimai“ (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. sausio 26 d. įsakymo Nr. V-93 redakcija), Balbieriškio pagrindinės mokyklos nuostatais ir Balbieriškio pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyriaus vidaus tvarkos taisyklėmis, Prienų rajono savivaldybės dokumentais, „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“.

13. Filosofinė kryptis. Ikimokyklinio ugdymo mokytojai savo darbe vadovaujasi humanistinės filosofijos psichologų (C. Rogers, A. Maslow, R. Stein), progresyvistinės (J. Dewey, W.H. Kilpatrick), kognityvinės (Ž. Pjaže, V. Vygotskio) ugdymo krypties filosofinėmis, pedagoginėmis idėjomis arba pedagoginių metodinių sistemų elementais. Remiantis minėtų autorių teorijomis, siekiama brandinti vaiko asmenybę, ugdymą pritaikyti kiekvienam vaikui. Ugdant vaiką siekiama, kad jis augtų orus, smalsus, bendraujantis, sveikas, kuriantis, sėkmingai besiuodantis. Integruojama mokyklos Gamtosauginių mokyklų, Sveikatos stiprinimo ir Tolerancijos ugdymo programos.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

14. Balbieriškio pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyriuje vaikų ugdymas organizuojamas vadovaujantis šiais principais:

14.1. humaniškumo (vaikas gerbiamas kaip asmenybė, gerbiama vaiko šeima, neatsižvelgiant į jos gebėjimą rūpintis vaiku);

14.2. demokratiškumo (kiekvienas saugus ir orus dėl savo socialinės, rasinės, kultūrinės ir tautinės tapatybės, gerbiamos kiekvieno vaiko individualios prigimties savybės);

14.3. tautiškumo (tautos kultūros tradicijų ir papročių puoselėjimas, siejant tai su bendra ugdymo kultūra ir integruojant tai į kasdieninį vaiko gyvenimą);

14.4. ugdymo lankstumo, tęstinumo ir perimamumo (nuolat palaikomas ryšys su šeima, pedagogai bendradarbiauja tarpusavyje, ugdomas tolesnis vaikų ugdymas ir adaptacija, palaikomi ryšiai su priešmokyklinio ugdymo ir pradinio ugdymo pedagogais, pagalbos mokiniui specialistais).

III SKYRIUS

UGDYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

15. Tikslas – šeimos ir ugdymo įstaigos pastangomis, atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsningumais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

16. Uždaviniais siekiama, kad vaikas:

16.1. plėtotų individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažintų ir išreikštų save;

16.2. pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su suaugusiais ir vaikais, mokytųsi spręsti kasdienes problemas, atsižvelgdamas į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes;

16.3. aktyviai dalyvautų ir kūrybiškai išreikštų save šeimos, ugdymo įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime;

16.4. mokytųsi pažinti ir veikti: žaisti, keltų klausimus, tyrinėtų, rinktųsi veiklos būdus ir priemones, samprotautų apie tai, ko išmoko, numatytų tolesnės veiklos žingsnius.

IV SKYRIUS

TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

17. Ugdymo turinys planuojamas pagal ugdomas vaikų kompetencijas, atsižvelgiant į vaikų amžiaus ypatumus. Kompetencijoms sąlyginai priskiriama 18 vaikų ugdymosi pasiekimų sričių, atsižvelgiant į įstaigoje vykdomą tarptautinę sveikatos stiprinimo programą „Sveika mokykla“. Ugdymas yra integralus, visuminis, ugdomi vaikų gebėjimai, vertybinės nuostatos. Ikimokyklinio ugdymo grupių auklėtojos ir meninio ugdymo pedagogas rengia Ugdomosios veiklos ilgalaikį teminį planą. Integruojama įstaigos Gamtosauginių mokyklų, Tarptautinė sveikatos stiprinimo ir Tolerancijos centro programos.

Vaikų ugdymo(-si) pasiekimų sričių visuma laiduoja sėkmingą vaiko asmenybės ugdymąsi, užtikrina ugdymo(-si) dermę ir tęstinumą priešmokykliniame ugdyme.

17.1. Socialinė kompetencija (santykiai su suaugusiais, santykiai su bendraamžiais. iniciatyvumas ir atkaklumas): vaiko bendravimas, buvimas vienas šalia kito. Vaiko veikla: geba bendrauti ir sutarti su bendraamžiais ir suaugusiais; supranta ir prisitaiko prie grupės dienotvarkės ir taisyklių; dalinasi su kitais daiktais ir žaislais; žaidžia su vienu ar dviem draugais, grupelėmis, didžiuojasi savo pasiekimais ir laimėjimais; geba tausoti savo ir kitų daiktus; gerbia ir užjaučia kitus; žaidžia žaidimus, kuriuose visi laimi; žaidžia žaidimus su paprastomis taisyklėmis; atlieka įpareigojimus ir konkrečias užduotis;

17.2. Sveikatos saugojimo kompetencija (fizinis aktyvumas, kasdieninio gyvenimo įgūdžiai, savivoka ir savigarba, emocijų suvokimas ir raiška, savireguliacija ir savikontrolė, problemų sprendimas): vaiko gebėjimas saugiai judėti ir veikti bei sveikai gyventi. Vaiko veikla: geba savarankiškai nusirengti ir apsirengti; rūpinasi savo fiziniu saugumu; eina, bėgioja laisvai įveikdamas kliūtis; šokinėja abiem kojom nuo paaukštinimo; pralenda kliūtis; mėto, gaudo, mušinėja kamuolį; žaidžia judriuosius žaidimus su taisyklėmis; geba būti aktyvus, vikrus ir judrus;

17.3. Pažinimo kompetencija (aplinkos pažinimas, skaičiavimas ir matavimas, tyrinėjimas, mokėjimas mokytis): tyrinėti aplinką ir vaiką supantį pasaulį. Vaiko veikla: domisi jį supančiu pasauliu; grupuoja daiktus pagal dydį, formą, spalvą; randa panašumus bei skirtumus; skaičiuoja aplinkoje esančius daiktus; žaidžia stalo žaidimus su skaičiavimo elementais; skaičiuoja savaitės dienas, įsimena pavadinimus ir eiliškumą; atkreipia dėmesį į gamtos reiškinius (į lietų, sniegą, pumpurus, žiedus); žaidžia siužetinius žaidimus: „Mano šeima“, „Kaime“ ir t.t.; konstruoja iš skirtingų dydžių, formų ir spalvų kaladėlių; dėlioja paveikslėlius – dėliones; renka, sėja, sodina augalų sėklas; gamtoje tyrinėja, apžiūrinėja vabaliukus, drugelius ir t.t.; atpažįsta skaičius ir raides aplinkoje; palygina vartodamas sąvokas aukštas – žemas, ilgas – trumpas, storas – plonas;

17.4. Komunikavimo kompetencija (sakytinė ir rašytinė kalba): klausytis, kalbėti, išreikšti save bendraujant su kitais. Vaiko veikla: žaidžia su lėlėmis, telefonais, mašinomis, imituoja situacijas (grupėje, mokykloje, parduotuvėje, šeimoje); klauso garsiai skaitomų knygų; lankosi seniūnijos bibliotekoje; varto enciklopedijas, domisi jomis; varto, skaito vaizduotę lavinančias knygas apie įvairius dalykus; kuria ir vaidina lėlių teatro spektaklius; skaito knygas pagal paveikslėlius; pasakoja, ką mato paveikslėliuose; deklamuoja eilėraščius; bando užsirašyti savo vardą;

17.5. Meninė kompetencija (meninė raiška, estetinis suvokimas, kūrybiškumas): pajauti, pamatyti ir kurti grožį. Vaiko veikla: dainuoja daineles su besikartojančiu ritmu; atlieka ritminius pratimus; atpažįsta keletą muzikos instrumentų; piešia kreidelėmis, flomasteriais, pieštukais; tapo pirštais, teptuku; lipdo iš molio, plastilino, tešlos; maišo spalvas,

išgauna kitą spalvą; karmo žirklėmis; kuria koliažus; vaidina su pasigamintomis lėlėmis; atlieka darbelius iš buitinių atliekų.

18. Ugdymo metodai:

Žodiniai, vaizdiniai, žaidybiniai, kūrybiniai, praktiniai: pokalbis, diskusija, tyrinėjimas, eksperimentavimas, projektas, kūrybinis darbas, edukacinės išvykos, stebėjimas, šventė, žaidimas, muzikiniai rateliai, žaidimai, improvizavimas, imitavimas, meninė veikla, refleksija, darbas grupėje, individualus darbas.

19. Ugdymo(si) priemonės:

Žaidimų ir kūrybos priemonės, medžiagos: minkšti žaislai, siužetiniai žaislai, drabužiai persirenginėti žaidžiant, techniniai žaislai, konstrukciniai žaislai, žaislai grupavimui, rūšiavimui, dėlionės, mozaikos, domino, loto, techniniai žaidimai, labirintai, priemonės meniniam ugdymui: tapymui, piešimui, lipdymui, kūrybiniams darbams; įvairūs muzikos instrumentai, muzikiniai žaidimai, muzikinis centras arba grotuvas, kilimėliai.

Vaizdinės ugdymo(si) priemonės: IKT, žemėlapiai, knygos apie Lietuvos ir vaiko gyvenamosios vietovės gamtą, Lietuvos Respublikos herbas, vėliava, gimtojo miesto herbas, tautodailės, reprodukcijų, vaikų dailės pavyzdžiai, lietuviškų pasakų, padavimų, smulkiosios tautosakos knygelės, rinkiniai, gaublys, gyvūnų, augalų nuotraukos, žmonių buities, profesijų atributai, didinamieji stiklai, veidrodis, laikrodis, kalendorius, termometrai, skaičių, raidžių kortelės, medžiagos įvairiems darbeliams, erdvinės ir plokštuminės figūros, pinigų pavyzdžiai, matavimo priemonės, raidynai, pasakų, muzikos įrašai, kalbos žaidimai.

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

20. Vaiko pasiekimų vertinimas – neatsiejama kokybiško ugdymo(si) proceso dalis, tai nuolatinis informacijos apie vaiko, jo ugdymo(si) ypatumus bei daromą pažangą atskirais amžiaus tarpsniais kaupimas ir apibendrinimas.

21.1. Diagnostinis ir formuojamasis vertinimas – tai vaikui pažinti ir ugdymosi žingsniams mokyti vaiko žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų vertinimas;

21.2. Apibendrinamasis vertinimas – vaiko pažangą rodantis žinių ir supratimų, gebėjimų ir nuostatų pokytis per vienerius ugdymosi metus.

22. Ugdymosi pasiekimai kaupiami „Vaiko aplanke“. Jame segami darbeliai, vaiko mintys, specialistų komentarai, tėvų pastebėjimai, anketos tėvams, vaiko ugdymosi pasiekimų aprašas, nuotraukos.

23. Pagal ugdomas vaikų kompetencijas Ugdymosi pasiekimų apraše vertinamos vaiko ugdymosi pasiekimų sritys. Fiksuojami vaiko ugdymosi pasiekimų žingsniai, remiantis

„Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“. Pasiekimų žingsnis – atpažįstamas vaiko ugdymosi pasiekimas: žinios ir supratimas, gebėjimai, vertybinės nuostatos.

Apraše nurodoma pagrindinės žinios apie vaiką: vardas, pavardė, amžius, gyvenamoji vieta, ikimokyklinio ugdymo auklėtojo vardas, pavardė.

Vertinimo periodas	Kompetencijos, pasiekimų sritys	Kuriame ugdymosi pasiekimų žingsnyje vaikas yra?	Komentarai, rekomendacijos
Sveikatos saugojimo:			
	Fizinis aktyvumas		
	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai		
	Savivoka ir savigarba		
	Emocijų suvokimas ir raiška		
	Savireguliacija ir savikontrolė		
	Problemų sprendimas		
Pažinimo:			
	Aplinkos pažinimas		
	Skaičiavimas ir matavimas		
	Tyrinėjimas		
	Mokėjimas mokytis		
Komunikavimo:			
	Sakytinė kalba		
	Rašytinė kalba		
Meninė:			
	Meninė raiška		
	Estetinis suvokimas		
	Kūrybiškumas		
Socialinė:			
	Santykiai su suaugusiais		
	Santykiai su bendraamžiais		
	Iniciatyvumas ir atkaklumas		

Auklėtojos (-ų) vardas, pavardė	parašas
Tėvų vardas, pavardė	parašas

24. Vaikas vertinamas du kartus per metus. Rudenį (spalio–lapkričio mėnesį) vaikas stebimas, fiksuojami jo gebėjimai. Pavasarį (gegužės–birželio mėnesį) apibendrinama vaiko pažangą rodantis žinių ir supratimų, gebėjimų ir nuostatų pokytis.

25. Elektroniniame dienyne fiksuojamas vaikų lankomumas, savaitės ugdomoji veikla, refleksija, tėvams teikiama informacija apie vaiko elgesį, renginius ir kt.

26. Tėvai su grupės vaikų pasiekimais supažindinami grupės tėvų susirinkimų metu (rudenį ir pavasarį). Individualūs vaiko pasiekimai aptariami asmeninių pokalbių metu. Apibendrinti duomenys aptariami ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo metodinėje grupėje bei pristatomi mokytojų tarybos posėdžiuose.

27. Vaikų pasiekimų rezultatais yra remiamasi planuojant vaikų ugdymosi procesą.

28. Į vertinimo rezultatus yra atsižvelgiama, planuojant pedagogų tobulinimąsi.

29. Vertinimo vykdytojai – grupėje dirbantys ikimokyklinio ugdymo specialistai.

VI SKYRIUS

NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. „Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos“. Vilnius, ŠMM, ŠAC, 2015.
2. „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“. Vilnius, ŠMM, ŠAC, 2015.
2. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
3. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius, 2006.
4. Valstybinė švietimo strategija 2013–2022.
5. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija.
6. Auma T. Laimingo vaiko knyga. Vilnius: „Šviesos pasaulis“, 2006;
7. Į vaiką orientuotų grupių kūrimas. Knyga auklėtojais. Vilnius, „Lietus“, 2000.